

LÄNSSTYRELSEN
VÄSTRA GÖTALANDS LÄN

Miljöskyddsenheten
Uffe Schultz
010-224 47 02

BESLUT
2013-07-05

Diarienummer
575-4930-2013
Dossienummer
1400-00212

Sida
1(4)

Ale kommun
Samhällsplaneringsavd.
Att: Karin Blechingberg
449 80 Alafors

Redovisning av övervakningsprogram av förorenings-spridning till Göta älv

Länsstyrelsens beslut

Länsstyrelsen godkänner redovisningen från Ale kommun av utfört övervakningsprogram inom f.d. Surte glasbruksområde i Ale kommun. Länsstyrelsen anser att övervakningsprogrammet kan avslutas och avser inte att vidta några ytterligare tillsynsåtgärder med anledning av föreliggande redovisning.

Bakgrund

Surte glasbruksområdet, beläget intill Göta älv, är förorenat av tidigare glasbruksverksamhet. Flera miljötekniska och geotekniska undersökningar har utförts inom och i anslutning till området. Undersökningarna visar att området är förorenat av framförallt arsenik i fyllnadsmassorna. Slutsatserna från den bidragsfinansierade huvudstudien som redovisades 2006 var att föroreningarna inom området medför risker för hälsoeffekter vid direktexponering, risker för större läckage till Göta älv vid ett skred samt risker för ekotoxikologiska effekter inom området. Bortsett från skredrisken bedömdes det inte finnas några risker förknippade med spridning av föroreningar från området. Utifrån denna riskbedömning ansågs åtgärder nödvändiga och två övergripande mål formulerades för området. Det ena var att säkra området för framtida användning av marken och det andra var att långsiktigt säkra skyddet för Göta älv. Åtgärdsalternativet som valdes för området innebar stabiliseringsåtgärder för att minska skredrisken i kombination med administrativa åtgärder då föroreningar avsågs lämnas kvar. Arbetena omfattade stödfyllningar mot undervattensslänter i älven och avlastningsschakter av släntröskor på land. Arbetena utfördes under våren 2009 med Ale kommun som huvudman och projektledare.

Ale kommun har därefter åtagit sig att genomföra ett övervakningsprogram med syfte att undersöka om transport av föroreningar sker mot Göta älv. Övervakningen skulle inledningsvis pågå under en tvåårsperiod med provtagning två gånger per år. Analys skulle utföras på arsenik, bly, zink och PAH. Resultaten skulle sedan utvärderas och övervakningsperioden förlängas vid behov. Resultaten har löpande redovisats under perioden och har nu sammanställts i en slutredovisning av hela övervakningsperioden 2011 och 2012, i en rapport daterad 2013-02-08.

Länsstyrelsen och Ale kommun har diskuterat lämpliga administrativa åtgärder för området. Länsstyrelsen anser att administrativa åtgärder är nödvändigt för att minska risken att människor och miljön exponeras för de föroreningar som finns inom området vid grävarbeten eller liknade, samt för att bevara kunskapen om föroreningssituationen inom området för framtiden. Det är viktigt att kunskapen om vad som finns i marken och hur marken får nyttjas finns tillgänglig och är känd av dem som verkar inom området. Ett förslag som framhållits är att ta fram en gemensam information riktad till fastighetsägarna inom både västra och östra industriområdet kombinerat med föreläggande om informationskrav till tillsynsmyndigheten vid gräv- och schaktarbeten. Arbetet med detta pågår och kommer att hanteras i separata ärenden.

Tidigare beslut

Beslut om slutredovisning

Länsstyrelsen godtog i beslut 2011-02-16 (diarienummer 575-46955-2009) slutredovisningen av stabiliserings- och saneringsarbetena inom f.d. Surte glasbruksområdet samt förslaget på övervakningsprogram som Ale kommun åtar sig att utföra.

Beslut om sanering

Länsstyrelsen godkände i beslut 2009-02-10 (diarienummer 575-5879-2009) att arbeten utfördes i förorenat område i enlighet med inkommen anmälan samt meddelade ett antal försiktighetsåtgärder.

Slutredovisningen

Resultaten av övervakningsprogrammet som pågått under 2011 och 2012 har nu redovisats i rapport daterad 2013-02-08.

Av redovisningen framgår bl.a. följande.

Som en del av efterkontrollen har NCC Teknik på uppdrag av Ale kommun upprättat ett övervakningsprogram för att kontrollera om transport av föroreningar via grundvattnet sker mot Göta älv. Övervakningsprogrammet innebär i korthet att provtagning utförts i ett antal grundvattenrör längs med älven inom det aktuella området.

Rapporten redovisar bl.a. resultat och utvärdering av analyserna av grundvattnet från provtagning på vår och höst under två år (2011-2012).

Jordlagren utgörs av fyllnadsmassor på lera, där fyllnadsmassorna utgör ett grundvattenmagasin, med hydraulisk kontakt med Göta älv. Fyra grundvattenrör (GV1-GV4) har installerats i området. Kontroll av hydrauliska egenskaper och samverkan med omgivande grundvattenmagasin har genomförts med hjälp av tryckgivare placerade i varje rör och i Göta älv. Tre av rören följer i varierande omfattning älvnivåns fluktuationer. Man konstaterar att hydraulisk kontakt mellan rör och omgivande grundvatten i fyllnadsmassorna är god. Rör GV2 följer inte

fluktuationen utan ligger relativt konstant några decimeter över älvnivån. Vattennivån i röret ligger under hela mätperioden under lerans överyta. Halterna av arsenik i rör GV1, GV3 och GV4 ligger mellan 0,43 och 7,3 µg/l. För GV2 varierade halterna mellan 8,3 till 120 µg/l. Blyhalterna är låga i alla rören. För GV1 och GV4 har halterna av arsenik och zink påtagligt sjunkit under provtagningsperioden. Analysresultaten för PAH har varit under detektionsgränsen för samtliga enskilda PAH.

Sammanfattningsvis visar utförd provtagning på liknande metallhalter i grundvattnet i fyllnadsmassorna som vid huvudstudien och därmed också en motsvarande spridning till Göta älv. Ett undantag är arsenikhalten i GV2. Detta vatten representerar dock en isolerad vattenvolym i lera, utan egentlig kontakt med något grundvattenmagasin i fyllnadsmassorna.

Länsstyrelsens bedömning

Länsstyrelsen har granskat inlämnad slutredovisning samt tidigare inlämnade delredovisningar. Redovisningarna omfattar beskrivning av installationen av grundvattentrörens samt resultat och utvärdering av analyserna av grundvattnet från provtagning på vår och höst under två år (2011-2012). Redovisningarna beskriver på ett bra sätt hur övervakningsprogrammet har genomförts. I stort har övervakningsprogrammet bedrivits i enlighet med uppsatta mål och genomförts utan större avvikelser.

Utförda analyser uppvisar likande resultat som de i huvudstudien. Spridningssituationen för analyserade parametrar antas därför inte ha förändrats. Mot bakgrund av slutsatserna från riskbedömningen i huvudstudien görs därmed bedömningen att spridningen från området för analyserade parametrarna inte utgör en oacceptabel risk. Länsstyrelsen anser att ytterligare provtagning av grundvatten inte är nödvändig och att övervakningsprogrammet kan avslutas. Vid gräv- och schaktarbeten inom området finns risk att människor och miljön exponeras för de föroreningar som lämnats kvar. Vid markarbeten eller vid förändrad markanvändning inom området ska föroreningssituationen beaktas och tillsynsmyndigheten underrättas.

Sammanfattningsvis bedömer Länsstyrelsen att övervakningsprogrammet har utförts i huvudsaklig överensstämmelse med anmälan och gällande beslut och att övervakningsprogrammet kan avslutas. Länsstyrelsen avser för närvarande inte att vidta några ytterligare tillsynsåtgärder med anledning av föreliggande redovisning. Om det i framtiden framkommer ny eller ändrad information om risken för skada på människors hälsa eller miljön genom spridning eller exponering kan myndighetens bedömning och beslut komma att omprövas. Ansvaret för förorenade områden regleras i 10 kap miljöbalken.

Länsstyrelsen vill även informera om upplysningsskyldigheten enligt 10 kap. miljöbalken, där det anges att den som äger eller brukar en fastighet

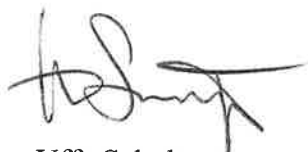
oavsett om området tidigare ansetts förorenat genast ska underrätta tillsynsmyndigheten om det upptäcks en förorening på fastigheten.

Övrigt

Uppgifter om utförda saneringsåtgärder samt övriga uppgifter med avseenden på föroreningsituationen har registrerats i länsstyrelsernas nationella databas för potentiellt förorenade områden, EBH-Stödet. Området hade tidigare riskklass 1 – mycket hög risk. Utförda åtgärder innebär att riskklassen har ändrats till riskklass 2 – hög risk. Ett utdrag ur EBH-stödet bifogas detta beslut. Informationen i EBH-stödet kan ändras om nya uppgifter inkommer. Vid förfrågan kan uppgifterna ur EBH-Stödet lämnas ut.

I den slutliga handläggningen av detta ärende har deltagit Urban Lindqvist, beslutande och Uffe Schultz, Miljöskydds enheten, den sistnämnda föredragande.

Enligt uppdrag

Uffe Schultz

Bilaga

Utdrag ur EBH-stödet för objekt

Kopia till

Expeditionen
Miljökontoret Ale kommun
Miljöskydds enheten, Urban Lindqvist
Miljöskydds enheten, Uffe Schultz
Miljöskydds enheten, Siv Hansson

Surte Västra industriområde (inkl. Surte Glasbruk)

Detta är ett utdrag från en nationell databas som administreras och uppdateras av flera olika myndigheter. Innehållet i utdraget finns vid uttagstillfället och informationen kan komma att ändras. För mer information om objektet, kontakta tillsynsmyndigheten.

Koordinat N 6413724 E 322534 Z 0 (SWEREF 99)

Län Västra Götalands län

Kommun Ale

Fastigheter Surte 1:238
Surte 43:1
Surte 43:119
Surte 43:120
Surte 43:124
Surte 43:125
Surte 43:126
Surte 43:127
Surte 43:128
Surte 43:129
Surte 43:130
Surte 43:131
Surte 43:132
Surte 43:135
Surte 43:238>2

Administrativ information

Id 155943

Tillsynsmyndighet Länsstyrelse

Primär bransch Glasindustri

Kommentar

Scan Figus AB Gösta Johanssons Åkeri AB Fast Surte 43:129, tidigare Surte 43:125. Kontaktperson: Urban Byström. KÅJ Bil och service AB - bilverkstad. Marieholms Mekaniska Verkstad AB - mekanisk verkstad. Scand. Turbo & Dieselpumpservice AB 2008-05-20 i drift - mekanisk verkstad. Idag bebyggd utfyllnad av restprodukter från glasbruket

Sekundär bransch Bilvårdsanläggning, bilverkstad samt åkerier
Grafisk industri
Hamnar - handelstrafik med miljöfarliga varor
Verkstadsindustri - med halogenerade lösningsmedel
Övrigt BKL 2

Riskklass

Riskklass 2 (Stor risk)

Underlag/metodik Åtgärd

Utförd av Länsstyrelse

Datum 2010-05-20

Motivering Efter utförda åtgärder 2010 finns fortfarande föroreningar inom området. Genomförda åtgärder innebar i första hand att reducera skredrisken. Stabiliseringsåtgärder har genomförts i form av avlastningsschakter längs med strandkanten samt anläggande av tryckbank i älven. Ett övervakningsprogram av föroreningsspridning till älven har därefter genomförts. Spridningen från området bedöms inte utgöra en oacceptabel risk.
Vid gräv- och schaktarbeten inom området finns risk att människor och miljön exponeras för de föroreningar som lämnats kvar. Vid markarbeten eller vid förändrad markanvändning inom området ska föroreningssituationen beaktas och tillsynsmyndigheten underrättas.

Status

Fas Delåtgärd - Avslutad - uppföljning genomförd

Senast ändrad 2013-07-03

Föroreningar

Primära föroreningar Arsenik (As)

Sekundära föroreningar

Kommentar

Delåtgärder på objektet

Åtgärdstyp	Datum	Beskrivning av åtgärd
Spridningsbegränsande åtgärd	2010-05-20	Stabiliseringsåtgärder i form av avlastningsschakter längs med strandkanten samt anläggande av tryckbank i älven. Där avlastningsschakter utfördes anlades även partikelfilter.
Schakt	2012-12-27	I samband med utbyggnad av E45 har en del grävsaneringar genomförts inom området.

Övrig information

För mer information om föroreningsituationen se undersökningar och åtgärder som utförts, bl.a.

- huvudstudie av Envipro 2006,
- slutrapport av sanerings/stabiliseringsåtgärder av NCC 2010.
- Slutredovisning övervakningsprogram 2013.
- Slutrapport Trafikverket 2012

